

[Larsen-Ledet]

varer. Det betyder jo, at den difference, der er i øjeblikket til fortjeneste, yderligere indsnævres, hvis ministeren får ret. Den vurdering må i hvert fald være en yderligere tilskyndelse til, at vi virkelig gør noget for en øget forædling og produktudvikling, så vi kan nå frem til varer, der vil være mindre prisfølsomme. For hvis man sammen med alt det andet, som landbruget oplever, får den opfattelse, at vilkårene for det, vi sælger, fremover bliver dårligere og omkostningerne ved det, vi køber, bliver større, giver det i hvert fald anledning til en pessimisme med hensyn til fremtiden, som mange kan døje med at bære i øjeblikket – med de problemer, der i øvrigt er.

Ministeren var inde på nogle begrænsende forbrugsfaktorer for gødningsudnyttelse og anvendelse af sprøjtemidler, og vi er meget enige i, at vi også skal være opmærksomme på det.

Økologiske landbrug kommer vi til at diskutere inden så længe; jeg går ud fra, at forslagene bliver behandlet her i salen, så det vil jeg ikke komme særligt ind på ved denne lejlighed.

Ministeren kommer ind på et spørgsmål om beskatning af landbruget og siger, godt nok sådan ret forsigtigt, at det må vi tage op til vurdering. Jeg har da også funderet over det dér med beskatningen af landbruget, hvor rimelig den er, eller hvor urimelig den er. Men når jeg møder eksempler på, at jord i Thy koster 45.000–50.000 kr. pr. tønde land og jord på Lolland koster 70.000 kr. pr. tønde land, så har jeg egentlig svært ved at se, at vi er gået for langt ad skattevejen. Hvis det var tilfældet, ville jeg tro, at det måtte give sig udslag i priserne.

Ministeren siger videre, at en strukturudvikling er nødvendig af hensyn til dygtige landmænd. Det har vi hørt tidligere i debatten rundt omkring i forsamlingshusene fra folk, som var bekymrede ved den landbrugslov, som vi fik op at stå. Men her vil jeg da gerne sige det samme til ministeren, som jeg har sagt i nogle forsamlingshuse: at vi er kolossalt forskellige i landbruget. Nogle har lyst til det, andre har lyst til noget andet, og vi udvikler os forskelligt efterhånden, men der er jo da mulighed for at skifte ejendom. Det er, som om man tror, at hele den udvikling, vi skal have, skal man have på det samme landbrug, men vi har da heldigvis for-

skellige typer af landbrug og forskellige størrelser, og mit svar på ministerens bemærkninger skal altså være det, at der da kan skiftes ejendom.

Ministeren er inde på modernisering af konsulentvirksomheden; jeg ved, det er noget, man i øjeblikket beskæftiger sig meget med, og jeg vil gerne medgive ministeren, at det er der også brug for. Der skulle være større mulighed for at rokere de nuværende konsulenter til områder, hvor der er særlig efterspørgsel, herunder nicheområder. Jeg er helt sikker på, at med det, der ligger på bordet i øjeblikket med hensyn til gødningsplaner og økologisk landbrug, er der områder, hvor der bliver brug for flere faglige rådgivere i dansk landbrug, og jeg er ikke sikker på, at det nuværende antal kan klare det, der skal simpelt hen nye folk til.

Efteruddannelser er jeg jo principielt tilhænger af; vi kan næsten ikke gå langt nok med at udvikle efteruddannelser, for det er kolossalt vigtigt for os.

Det er jo i forædlingssektoren, at vi virkelig har vores fremtid; det er i hvert fald meget vigtigt, at vi virkelig får taget fat på det, så at vi laver noget, som andre ikke kan lave. Det er heri, at vi har en fremtid i dansk landbrug.

Forskningsområdet: hvor meget mere mener ministeren der skal sættes ind på forskningsområdet? Fra radikal side kan ministeren forvente en meget positiv holdning heroverfor.

Om statskonsulenterne vil jeg sige, at det er efter min opfattelse en fantastisk værdifuld ordning, vi har. Jeg har selv i praksis oplevet statskonsulenternes betydning som hjælp i mange forskellige situationer, hvor de virkelig er gode gesandter for det danske samfund og for dansk landbrug.

Men dansk landbrug har jo også et ansvar, det hele er ikke ministerens ansvar. Mere fællesskab om produktudvikling, forædling og markedsføring ville bestemt være en fordel for landbruget. Jeg ved ikke, om landbrugsministeren kan medvirke til, at vi får lidt mere Grundtvig og lidt mindre egoisme ind i dansk landbrug. Desværre må jeg jo opfatte det som umuligt at lovgive herom. Dansk landbrug har i sin tid været førende på en lang, lang række områder, men der er tabt terræn. Vi skal have fat i det igen, vi